

REVISTA ROMÂNĂ DE EXECUTARE SILITĂ

[3] 2021
ANUL XVII - SERIE NOUĂ

Revistă publicată în parteneriat cu:

UNIUNEA NAȚIONALĂ A EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI DIN ROMÂNIA

REVISTA ROMÂNĂ DE EXECUTARE SILITĂ

Director: EUGEN HURUBĂ
Redactor-șef: IOAN GÂRBULEȚ
Secretar general de redacție:
ANDREI MATEI

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC

- Conf. univ. dr. **IOAN GÂRBULEȚ**
- Prof. univ. dr. **VLAD BARBU**
- Conf. univ. dr. **ELENA BELEI**
- Prof. univ. dr. **GABRIEL BOROI**
- Prof. univ. dr. **TRAIAN BRICIU**
- Prof. univ. dr. **SEVASTIAN CERCEL**
- Prof. **MÉLINA DOUCHY OUDOT**
- Prof. **FRÉDÉRIQUE FERRAND**
- JACQUES ISNARD**
- Prof. univ. dr. **IOAN LEȘ**
- Prof. univ. dr. **FLOREA MĂGUREANU**
- Conf. univ. dr. **VEACESLAV PÎNZARI**
- Prof. univ. dr. **ADRIAN STOICA**
- Prof. univ. dr. **VALERIU STOICA**
- Facultatea de Drept, Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Tîrgu Mureș
  - Facultatea de Drept și Științe Administrative, Universitatea „Ovidius” din Constanța
  - Universitatea de Stat din Republica Moldova, Chișinău (Republica Moldova)
  - Facultatea de Drept, Universitatea din București
  - Facultatea de Drept, Universitatea din București
  - Facultatea de Drept, Universitatea din București
  - Universitatea din Toulon (Franța)
  - Facultatea de Drept, Universitatea Jean Moulin, Lyon III (Franța)
  - Președinte de onoare al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești și Ofițerilor Judiciari
  - Facultatea de Drept „Simion Bărnuțiu”, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu
  - Universitatea Româno-Americană din București
  - Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți (Republica Moldova)
  - Facultatea de Drept și Științe Administrative, Universitatea „Ovidius” din Constanța
  - Facultatea de Drept, Universitatea din București

COLEGIUL DE REDACȚIE:

COORDONATORI

Conf. univ. dr. **Claudiu Constantin Dinu**
Facultatea de Drept, Universitatea București,
Avocat, Baroul Prahova (*Doctrină*)

Conf. univ. dr. **Eugen Hurubă**
Facultatea de Economie și Drept,
Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie
„George Emil Palade” din Tîrgu Mureș; executor judecătoresc,
Camera Executorilor Judecătorești Tîrgu Mureș
(*Drept comparat*)

Roxana Stanciu
Judecător, Tribunalul București
(*Practică Judiciară*)

Prof. univ. dr. **Daniel-Mihail Șandru**
Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”
București; cercetător științific gr. II, Institutul
de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”
(*CEDO, CJUE - analize, comentarii, jurisprudență*)

REDACTORI

Lector univ. dr. **Andreea-Annamaria Chiș**, Judecător; membru CSM
Conf. univ. dr. **Oana Ghiță**, Facultatea de Drept, Universitatea
din Craiova

Lector univ. dr. **Paul Pop**, Facultatea de Drept, Universitatea
din București; avocat, Baroul București

Dr. **Marius Radu**, Executor judecătoresc, Camera
Executorilor Judecătorești Pitești

Conf. univ. dr. **Sebastian Spinei**, Facultatea de Drept
„Simion Bărnuțiu”, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu

Conf. univ. dr. **Andreea Tabacu**, Facultatea de Drept și Științe
Administrative, Univ. Pitești; judecător, Curtea de Apel Pitești

Viorel Terzea, Judecător, Curtea de Apel Pitești

Lector univ. dr. **Nicolae-Horia Țiț**, Facultatea de Drept,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași; avocat Baroul Iași

Conf. univ. dr. **Gheorghe-Liviu Zidar**, Facultatea
de Drept, Universitatea București; judecător, Curtea de Apel
București; formator INM

I. DOCTRINĂ

RESPINGEREA CERERII DE SUSPENDARE A CONTESTAȚIEI LA EXECUTARE ȘI A CONTESTAȚIEI LA EXECUTARE PE FOND, PRIN CARE CONTESTATORUL DEBITOR INVOCĂ O POSIBILĂ ȘI VIITOARE COMPENSAȚIE LEGALĂ

Robert-Adrian Deliu

Doctorand, Școala Doctorală a Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative

Grefier, Tribunalul Argeș

Andreea Nedelcu

Avocat, Baroul Constanța

REJET DE LA DEMANDE DE SUSPENSION DE LA CONTESTATION A L'EXÉCUTION ET DE LA CONTESTATION DE L'EXÉCUTION AU FOND, DANS LAQUELLE LE DÉBITEUR CONTESTATAIRE ALLÈGUE UNE ÉVENTUELLE COMPENSATION JURIDIQUE FUTURE

Résumé

La demande du débiteur appelant, dans le cadre du recours en exécution de la suspension facultative fondée sur les dispositions de l'art. 413 par. (1) § 1 C. pr. civ., du jugement de l'appel jusqu'au règlement d'une demande en annulation qui établira l'existence ou l'inexistence d'un droit de créance opposable au créancier intime, ainsi que son étendue pour qu'il puisse invoquer réparation légale, non elle est basée sur la procédure spéciale du recours en exécution, et la question relative à la réparation légale invoquée à ce moment de la procédure, représente une affaire d'exécution forcée.

Etant donné le caractère exceptionnel et spécifique du recours en exécution, tel que réglementé par le Code de procédure civile, il n'exige pas la suspension du procès ou la suspension de l'exécution, ni devant le tribunal de première instance, et a fortiori devant le juridiction de contrôle judiciaire, afin que les justiciables fassent valoir leurs droits de revendication contradictoires au moyen de demandes ayant pour objet l'injonction de payer.

Mots-clés: suspension, indemnisation légale, exécution, recours en exécution, réclamation, titre exécutoire.

DISMISSAL OF THE REQUEST FOR SUSPENSION OF THE APPEAL TO ENFORCEMENT AND THE APPEAL TO ENFORCEMENT ON THE MERITS, IN WHICH THE DEBTOR APPELLANT ALLEGES A POTENTIAL AND FUTURE LEGAL COMPENSATION

Abstract

The request by the debtor appellant, within the appeal for the execution of the optional suspension based on the provisions of art. 413 para. (1) § 1 C. pr. civ., of the judgment of the appeal until the settlement of a request for annulment which will establish the existence or non-existence of a right of claim that can be opposed to the intimate creditor, as well as its extent so that he can invoke legal compensation, no it is based on the special procedure of the enforcement appeal, and the question regarding the legal compensation invoked at this procedural moment, represents a matter of forced execution.

Given the exceptional and specific nature of the enforcement appeal, as regulated by the Code of civil procedure, it does not require the suspension of the trial or the suspension of enforcement, nor before the court of first instance, and even more so in before the court of judicial control, so that the litigants establish their conflicting rights of claim by way of claims having as object the payment order.

Keywords: suspension, legal compensation, enforcement, enforcement appeal, claim, enforceable title.

Comentariu

Potrivit art. 413 alin. (1) C. pr. civ.¹: „(1) Instanța poate suspenda judecata: 1. când dezlegarea cauzei depinde, în tot sau în parte, de existența ori inexistența unui drept care face obiectul unei alte judecări; 1¹. când, într-o cauză similară, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a fost sesizată cu o cerere de decizie preliminară; 2. când s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune care ar avea o înrâurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea, dacă legea nu prevede altfel; 3. în alte cazuri prevăzute de lege.”

Pornind de la suspendarea facultativă a cursului judecării, reglementată de dispozițiile art. 413 C. pr. civ. cu cele patru cazuri pentru care instanța poate dispune temporizarea cursului judecării, trebuie precizat încă de la început că această formă de suspendare nu este condiționată de acordul părților, iar temeiul punctului 1 – în discuție

---

¹ Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, modificată și completată prin Legea nr. 310/2018, publicată în M. Of. nr. 1074 din 18 decembrie 2018, în continuare C. pr. civ.

– se referă la o chestiune prejudicială de a cărei rezolvare depinde soluția care urmează a se pronunța în cauza a cărei suspendare se solicită.

Astfel, suspendarea nefiind obligatorie pentru instanță, aceasta este suverană în apreciere cu privire la oportunitatea și necesitatea luării acestei măsuri, prin raportare la obiectul ambelor cauze, natura litigiului, atitudinea procesuală a părților, stadiul procesual în care ambele litigii se află, precum și la alte elemente de natură să convingă instanța în vreun sens sau altul.

Suspendarea poate fi dispusă în baza art. 413 alin. (1) pct. 1 C. pr. civ. doar dacă se face dovada existenței unui alt proces de a cărui soluționare depinde și decizia pe care ar urma să o pronunțe judecătorul care a pronunțat suspendarea².

Pe cale de consecință, între cele două litigii trebuie să existe o legătură strânsă, efectele produse ca urmare a pronunțării unei soluții să fie de natură a influența soluția din cel de-al doilea litigiu.

Apreciem acest caz de suspendare astfel cum este el reglementat de dispozițiile alin. (1) pct. 1 al art. 413, *expressis verbis – de existența ori inexistența unui drept*. Or, cele două litigii trebuie să poarte asupra unor chestiuni litigioase care să se influențeze reciproc și în mod substanțial, astfel ca soluția din dosarul suspendat, în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 1 C. pr. civ., să „atârne” de soluția ce se va pronunța în cel de-al doilea dosar.

Suspendarea nu va opera în ipoteza în care, în cadrul dosarului în raport de care se solicită suspendarea, se urmărește bunăoară întinderea unui drept, stabilirea caracterului cert, lichid și exigibil al unei creanțe și existența unei creanțe reciproce între părți ori în care se solicită clarificarea situației locatarilor dintr-un imobil.

Așa fiind, judecata dosarului în care se solicită suspendarea să fie imposibil de derulat, întrucât dreptul pretins atârână de chestiunile discutate în cadrul celeilalte cauze, iar soluția este de natură să determine în mod absolut hotărârea ce se va pronunța în cauza suspendată.

Or, prin contestația formulată, debitorul contestator critică nelegalitatea unor acte de executare, nu invocă ca obiect al acesteia refuzul executorului judecătoresc de a lua act de compensația legală și de închiderea dosarului execuțional.

A fortiori, acesta nu prezintă instanței de executare un titlu executoriu caracterizat de certitudine, lichiditate și exigibilitate, împrejurare față de care cererea de suspendare întemeiată pe dispozițiile art. 413 alin. (1) pct. 1 C. pr. civ. apare ca fiind neîntemeiată.

Potrivit dispozițiilor art. 646 alin. (2) C. pr. civ.: „La cererea debitorului, executorul judecătoresc va aplica, în condițiile legii, compensația legală dintre creanța prevăzută în titlul a cărui executare s-a cerut împotriva sa și creanța pe care el o opune pe baza unui alt titlu executoriu.”

Acest drept al debitorului se regăsește în materia executării silite prin aplicarea principiului disponibilității, reglementat în art. 52 din Legea nr. 188/2000 privind executarea judecătorești, în care părțile raportului execuțional au dreptul de a determina obiectul executării silite.

De asemenea, potrivit art. 630 C. pr. civ., în tot cursul executării silite, sub supravegherea executorului judecătoresc, creditorul și debitorul pot conveni ca aceasta să se efectueze, în tot sau în parte, numai asupra veniturilor bănești sau altor bunuri ale

² I. Leș, *Tratat de drept procesual civil*, vol. I, *Principii și instituții generale. Judecata în fața prime instanțe*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 884.

debitorului, ca vânzarea bunurilor supuse urmării să se facă prin învoială sau ca plata obligației să se facă în alt mod admis de lege.

Astfel, între părți, poate interveni o novatie, o compensație, o cesiune de creanță, sau un alt mijloc de stingere sau de transformare a obligațiilor³.

În conformitate cu dispozițiile art. 1.616 C. civ.: „Datoriile reciproce se sting prin compensație până la concurența celei mai mici dintre ele”, iar potrivit art. 1.617 alin. (1) C. civ.: „Compensația operează de plin drept de îndată ce există două datorii certe, lichide și exigibile, oricare ar fi izvorul lor, și care au ca obiect o sumă de bani sau o anumită cantitate de bunuri fungibile de aceeași natură.”

Compensația legală⁴ reprezintă un mijloc de stingere a două obligații de aceeași natură și reciproce, existente între două persoane, astfel încât fiecare dintre ele este, concomitent, creditor și debitor al celeilalte. Prin compensație se asigură egalitatea între cele două părți, având și rolul unei garanții, deoarece creditorul, compensând creanța acestuia din urmă, este sigur că o va realiza, cel puțin până la concurența propriei datorii față de cealaltă parte.

De asemenea, cei doi creditori și, în același timp, debitori reciproci au o situație privilegiată unul în raport cu celălalt, deoarece compensația constituie pentru ei o preferință.

Pentru a opera compensația legală, este necesară îndeplinirea condițiilor art. 1.617 C. civ., respectiv obligațiile să fie reciproce, datoriile să fie certe, lichide și exigibile, creanțele să fie neîndoelnice, determinate în întinderea lor și să poată fi cerută executarea acestora, datoriile să aibă ca obiect prestația de a da sume de bani sau o anumită cantitate de bunuri fungibile și de aceeași natură și părțile să nu fi renunțat expres sau tacit la beneficiul compensației.

Compensația legală este acea compensație care operează de drept, în temeiul legii, fără a fi nevoie de acordul de voințe al părților sau de o hotărâre judecătorească⁵.

Astfel, datoriile trebuie să aibă ca obiect o sumă de bani (care este esențialmente fungibilă) sau o cantitate de bunuri fungibile de aceeași natură, adică fungibile prin natura lor, dar și fungibile între ele, ceea ce exclude compensația pentru obligații de a face, de a nu face și pentru multe dintre obligațiile de a da⁶.

În ceea ce privește cererea debitorului din cadrul executării silită de a face aplicare a dispozițiilor legale referitoare la compensația legală dintre creanța prevăzută în titlul a cărui executare s-a cerut împotriva sa și creanța pe care el o opune pe baza unui alt titlu executoriu, apreciem că aceasta este o chestiune de executare silită, ce se discută doar în faza executării silită, iar numai în măsura în care executorul judecătoresc refuză să aplice instituția compensației legale, debitorul are posibilitatea de a se adresa instanței de executare cu contestație la executare.

³ E. Oprina, I. Gârbuleț, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, vol. I, *Teoria generală și procedurile execuționale*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 78.

⁴ Pentru amănunte cu privire la *Natura juridică și efectele renunțării la compensația legală*, a se vedea <https://www.juridice.ro/essentials/2773/natura-juridica-si-efectele-renunarii-la-compensatia-legala>, filă accesată la data de 28.01.2022.

⁵ L. Pop, I.F. Popa, S.I. Vidu, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 541.

⁶ Fl. A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole art. 1-2.664*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 1707.

Chiar și în cazul în care debitoarea ar solicita ca instanța de executare, în această procedură urgentă și excepțională, să stabilească o modalitate de compensare a creanțelor părților, considerăm că, în acest cadru procesual, instanța nu se poate antepunonța cu privire la aceleași motive invocate și în cadrul contestației la executare, privitoare la îndeplinirea condițiilor de compensare a datoriilor reciproce ale părților, instanța neputând să concluzioneze dacă creanța invocată de debitoare este certă și dacă aceasta poate fi opusă creditoarei ca mod de stingere a obligației prin compensare.

Chiar și pe cale de excepție, invocarea compensației legale, ca mod de stingere a sumei datorate de debitoare, implică cercetări judecătorești de durată ale fondului dreptului.

Așa cum a stabilit doctrina în materie, criticile aduse procedurii de executare silită trebuie analizate doar sub aspectul aparenței temeiniciei sau netemeiniciei acestora, pentru a nu se face o antepunonțare înainte de judecarea contestației la executare care vizează aceleași motive.

Cu referire la suspendarea executării silite, distinctă de suspendarea judecării contestației la executare – art. 242, art. 411, art. 412, art. 413 C. pr. civ. – așa cum este ea reglementată în art. 701 C. pr. civ., aceasta constă în oprirea activității executorului judecătoresc, iar, uneori, poate fi dispusă chiar înainte de începerea procedurii executării, iar sub aspectul naturii juridice se poate afirma că suspendarea urmăririi silite constituie un incident procedural cu efect temporar, ale cărei consecințe se produc pe o anumită perioadă de timp, urmând ca, la momentul încetării acestora, executarea să-și reia cursul⁷.

Astfel, creditorul poate oricând în cursul executării silite să solicite suspendarea executării silite [art. 701 alin. (2) C. pr. civ.], care se va opri până la data la care creditorul cere reluarea acesteia, însă, potrivit art. 708 alin. (3) C. pr. civ., prescripția nu se suspendă pe timpul cât executarea silită este suspendată la cererea creditorului urmăritor; în plus, creditorul trebuie să manifeste diligență pentru a evita intervenirea sancțiunii perimării executării, prevăzută de art. 696 C. pr. civ., cu atât mai mult cu cât termenul de perimare nu se suspendă pe timpul cât executarea silită este suspendată la cererea creditorului, potrivit art. 697 alin. (2) teza a II-a C. pr. civ.⁸.

Or, incidentul procedural al suspendării executării silite, așa cum este el reglementat de dispozițiile art. 689 C. pr. civ., arată că dacă la moartea debitorului executarea era începută, ea se suspendă și nu va fi reluată împotriva succesibililor acceptanți decât după 10 zile de la data în care aceștia au fost încunoștințați despre continuarea executării silite, în consecință fiind necesar, chiar pentru respectarea contradictorialității, ca moștenitorii, în calitate de continuatori ai debitorului defunct, să cunoască despre procedura execuțională pornită împotriva autorului lor.

Încunoștințarea moștenitorilor acceptanți se va face în condițiile art. 687 C. pr. civ., adică printr-o înștiințare colectivă, făcută, de regulă, la locul deschiderii succesiunii, pe numele acesteia, ținându-se seama, când este cazul, și de situațiile înfățișate în partea finală a alin. (2) al articolului.

Astfel, dispozițiile art. 688 C. pr. civ. arată cazurile particulare în care executarea silită va putea fi începută sau continuată împotriva moștenitorilor debitorului, astfel

⁷ E. Oprina, I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 466.

⁸ *Idem*, p. 84.

dacă se va constata că nu există niciun moștenitor acceptant și că nici nu este numit un curator al succesiunii; la cererea creditorului ori a executorului judecătoresc, instanța de executare va numi de îndată un curator special până când va fi numit, în condițiile legii, ori dacă moștenirea a fost acceptată și există numai moștenitori majori, executarea silită va fi pornită împotriva tuturor, în afară de cazul în care numai unii dintre aceștia sunt chemați de lege ori potrivit voinței defunctului să răspundă pentru anumite datorii ale acestuia din urmă. Dacă executarea silită este pornită contra tuturor moștenitorilor, aceștia vor fi citați, printr-o înștiințare colectivă, făcută la locul deschiderii moștenirii, pe numele acesteia, cu excepția cazului în care au ales, cu ocazia dezbaterii succesoriale ori chiar ulterior, un alt domiciliu în vederea citării sau un reprezentant al acestora, după caz. În ultima ipoteză a textului art. 688 C. pr. civ. se are în vedere situația specială a moștenitorilor minori sau a persoanelor puse sub interdicție judecătorească, astfel că executarea silită nu va putea fi pornită decât după numirea reprezentanților sau a ocrotitorilor legali.

Trebuie avut în vedere faptul că rațiunea instituției suspendării executării silite este aceea de a realiza un just echilibru între drepturile debitorului, care ar putea fi vătămate în cazul continuării executării silite, dar deopotrivă și de drepturile creditorului de a-și recupera creanța născută în mod legal în patrimoniul lui.

Or, cererea debitorului prin care solicită suspendarea judecării până la soluționarea unui dosar aflat pe rolul unei alte instanțe, în cadrul căreia urmează să se stabilească dacă acesta are calitatea de creditor în raport de propriul său creditor, apare ca fiind inadmisibilă, din moment ce creanța acestuia nu este una certă, lichidă și exigibilă pentru a putea invoca compensația legală.

A fortiori, considerăm că debitorul nu poate invoca în propria contestație la executare chestiuni extrinseci procedurii execuționale, cum este cazul compensației legală în analiza noastră.

Instanța de executare chemată să analizeze cererea având ca obiect contestația la executare este investită potrivit art. 712 C. pr. civ., iar obiectul acesteia nu poate fi extins.

Contestația ce are ca obiect executarea silită însăși sau orice act de executare prin care se solicită anularea încheierii prin care s-a admis cererea de încuviințare a executării silite dată fără îndeplinirea condițiilor legale sau prin care se solicită împărțirea bunurilor proprietate comună îmbracă forma unei contestații la executare propriu-zise, iar atunci când se contestă înțelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu ne aflăm în prezența unei contestații la titlu⁹.

Într-adevăr, art. 719 alin. (1) C. pr. civ. instituie un caracter facultativ al măsurii, motivele suspendării fiind lăsate la aprecierea instanței care urmează a analiza temeinicia motivelor invocate de debitoare, prin prisma acelor apărări invocate care, în opinia debitoarei, afectează legalitatea modului de desfășurare a executării silite, de natură a prejudicia grav și în mod iremediabil (sau greu remediabil) interesele sau drepturile patrimoniale ale titularilor cererii de suspendare¹⁰.

⁹ *Idem*, p. 585.

¹⁰ Trib. Constanța, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 279 din 18 februarie 2016, în M.C. Mocanu (coord.), L. Smarandi, *Drept procesual civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2018, p. 258.